

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 9.2.2005
KOM(2005) 33 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE

o Sociální agendě

SDĚLENÍ KOMISE

Sociální agenda

Heslo druhé fáze Sociální agendy pro období do roku 2010 zní „Sociální Evropa ve světovém hospodářství: pracovní místa a příležitosti pro všechny“. Jak Komise uvedla ve svém sdělení týkajícím se přezkumu Lisabonské strategie v polovině období, je základem představy společné pro všechny a potvrzené Ústavou zajištění „udržitelného rozvoje Evropy založeného na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a vysokého stupně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí.“

Komise je plně odhodlána modernizovat a rozvíjet evropský sociální model a podporovat sociální soudržnost – jakožto nedílnou součást Lisabonské strategie¹ a Strategie udržitelného rozvoje². V této agendě jsou stanoveny priority, na které by se činnost Evropské unie v této oblasti měla zaměřit.

Přezkum Sociální agendy je doplňujícím a podpůrným opatřením k přezkumu Lisabonské strategie v polovině období, který se zaměřil na růst a pracovní místa. Agenda má klíčovou úlohu při podpoře sociálního rozměru hospodářského růstu.

Značného pokroku bylo dosaženo již v letech 2000–2004. Současným úkolem je zlepšit provádění opatření stanovených v Sociální agendě na základě již osvědčených zásad. Díky těmto zásadám by mělo být možné:

- pokračovat v integrovaném evropském přístupu, který zaručuje vzájemné pozitivní působení hospodářské a sociální politiky a politiky zaměstnanosti;
- podporovat kvalitu zaměstnanosti, sociální politiky a pracovních vztahů, která by následně měla umožnit zlepšení lidského a sociálního kapitálu;
- modernizovat systémy sociální ochrany podle současných požadavků našich společností při zachování solidarity a posílení jejich role produktivního faktoru;
- zohlednit „náklady vzniklé díky chybějící sociální politice“ .

Přidaná hodnota Sociální agendy je nepochybná. Díky agendě je usnadněna modernizace systémů jednotlivých členských států v souvislosti s obrovskými hospodářskými a sociálními změnami. Podporuje harmonické fungování jednotného trhu a zajišťuje dodržování základních práv a společných hodnot.

Evropský parlament zdůraznil důležitost tohoto přístupu v různých stanoviscích, která v nedávných letech k sociálním aspektům Lisabonské strategie zaujal.

¹ KOM(2005) 24.

² KOM(2005) 37.

Agenda rovněž vychází ze zprávy skupiny na vysoké úrovni týkající se „budoucnosti sociální politiky“ a z nedávného přínosu třetí zprávy Wima Koka z října 2004 nazvané „Vstříc výzvě“. Zohledňuje i otevřené interaktivní rozpravy organizované v rámci nizozemského předsednictví ve druhé polovině roku 2004.

Agenda rozvíjí dvojí strategii.

Zaprvé zdůrazňuje svou roli v posilování důvěry občanů. Tato důvěra je důležitá pro řízení procesu změn a hraje klíčovou roli při podpoře hospodářského růstu. Agenda popisuje kombinaci nástrojů Společenství pro zlepšování kvality jejich provádění a v tomto kontextu představuje tři klíčové podmínky úspěchu: mezigenerační přístup, partnerství pro změnu a potřebu chopit se příležitostí, které globalizace nabízí.

Zadruhé představuje dvě hlavní osy klíčových opatření odpovídající strategickým cílům Komise pro období 2005-2009³: (1) zaměstnanost (v rámci cíle zajistit prosperitu) a s tím související (2) rovné příležitosti a začlenění (v rámci cíle zajistit solidaritu). Agenda kombinuje konsolidaci společného evropského rámce s prováděním různých opatření, která odpovídají zvláštním požadavkům. Tímto způsobem podporuje heslo „Jednotná v rozmanitosti“, které je obsaženo v návrhu ústavní smlouvy.

1. BUDOVÁNÍ DŮVĚRY — ZPŮSOBY A PODMÍNKY DOSAŽENÍ ÚSPĚCHU

1.1. Budování důvěry

Cílem agendy je modernizovat evropský sociální model, zejména prostřednictvím zlepšení kolektivní schopnosti jednat, a poskytnout všem nové příležitosti.

Hlavní hnací síly změn – rostoucí hospodářská soutěž v celosvětovém kontextu, technologický rozvoj a stárnutí obyvatelstva – se do konce tohoto desetiletí ještě urychlí. Velké problémy přetrvávají: nízká míra zaměstnanosti, nezaměstnanost, chudoba, nerovnost a diskriminace.

Cílem navržených opatření je umožnit občanům prostřednictvím modernizace sociálních politik, aby začali důvěřovat ve své vlastní schopnosti účinně tyto změny zvládnout.

1.2. Nástroje

Pro účely provádění Sociální agendy má EU k dispozici řadu nástrojů: právní předpisy, sociální dialog, finanční nástroje – zejména Evropský sociální fond (ESF) a program PROGRESS – „metodu otevřené koordinace“ – podporující snahu členských států o modernizaci systémů zaměstnanosti a sociální ochrany a zásadu rovného přístupu. Vztah mezi ESF a rámcovou politikou, která byla vymezena v Sociální agendě, bude posílen. ESF podpoří politiky členských států, prostřednictvím kterých se provádějí obecné zásady a doporučení přijatá v rámci evropské strategie zaměstnanosti (ESZ), a cíle, které EU schválila v oblasti sociálního začlenění.

ESF investuje přímo do provádění politik, které byly schváleny na evropské úrovni a vypracovány v členských státech. ESF zohlední specifickou situaci jednotlivých zemí

³ KOM(2005) 12.

a poskytne zvláštní evropskou přidanou hodnotu. Investice do vzdělávání lidí a podpora sociálního kapitálu, které mohou zajistit důvěru a podporovat partnerství, totiž značným způsobem ovlivňují dosahování hospodářských a sociálních cílů a cílů týkajících se zaměstnanosti a mohly by tudíž vyrovnat zpoždění, ke kterému došlo při provádění reform.

V členských státech a regionech, které získají nárok na příspěvek z navržené položky „soudržnost“, existují velké sociálně-ekonomické rozdíly: cílů týkajících se růstu a soudržnosti nelze dosáhnout bez finanční pomoci Společenství. V členských státech, které obdrží finance z navrhované položky „regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ bude ESF fungovat jako katalyzátor; rovněž bude podporovat výměnu zkušeností.

Pro účely vzájemné návaznosti Agendy a přezkumu Lisabonské strategie v polovině období a strategie udržitelného rozvoje je třeba, aby byla zajištěna úzká koordinace s ostatními politikami Společenství, které se týkají vnitřního trhu, průmyslu, hospodářské soutěže a obchodu. V rámci tohoto přístupu je sociální rozměr a rozměr zaměstnanosti plně zohledněn v ostatních politikách Společenství a naopak. Integrovaný nástroj pro hodnocení dopadu, který vytvořila Komise, představuje hodnotnou metodologickou pomůcku. Sociální agenda se tedy inspirovat ústavní smlouvou, v níž je důležitost integrovaného přístupu zakotvena.

1.3. Tři podmínky úspěchu

Agenda může být úspěšná pouze v případě, že bude zahrnovat všechny složky evropského obyvatelstva: změna musí být založena na novém mezigeneračním přístupu. Stejně tak nelze oddělit cíle týkající se zaměstnanosti, solidarity a sociálního začlenění od globalizovaného hospodářství, ve kterém je ve hře konkurenceschopnost a přitažlivost Evropy. Otevření těchto dvou front vyžaduje značnou a aktivní účast všech zúčastněných osob.

1.3.1. Mezigenerační přístup: příležitosti pro mladé lidi

1.3.1.1. Zelená kniha o mezigeneračním rozměru

Hlavními problémy jsou změny způsobené demografickým vývojem evropského obyvatelstva, potřeba přizpůsobit systémy sociální ochrany a důchodové systémy těmto změnám a rovněž i potřeba propojit tento myšlenkový proces s problematikou migrace.

Právě proto je třeba provést analýzu budoucích problémů týkajících se vztahů mezi generacemi a postavení rodin. Komise za tímto účelem předloží Zelenou knihu o mezigeneračním rozměru v roce 2005.

Zelená kniha o mezigeneračním rozměru: analýza demografických změn evropského obyvatelstva a jejich důsledků

1.3.1.2. Příspěvek k evropské iniciativě pro mládež

Závazek týkající se mládeže, zejména pokud jde o vytvoření dynamického vztahu mezi generacemi, je vyjádřením důvěry v budoucnost a odmítnutím rezignovaného přístupu ke stárnutí a skepsi. V evropské iniciativě pro mládež bude tento závazek zohledněn.

Již dříve oznámený závazek sociálních partnerů ve formě mezigeneračního partnerství bude představovat hlavní příspěvek k této iniciativě, jakož i zahrnutí problematiky mládeže do strategií zaměstnanosti a sociálního začlenění.

1.3.2. Partnerství pro změnu

Partnerství mezi veřejnými orgány, sociálními partnery a občanskou společností je jedním z klíčů k úspěchu evropských politik. Za účelem posílení podpory reforem vyzvala březnová Evropská rada v roce 2004 členské státy, aby zřídily partnerství pro změnu.

Rovněž je nezbytné zhodnotit pokrok, který byl za přispění všech účastníků dosažen při provádění evropských politik. Komise za tímto účelem navrhne:

uspořádat výroční zasedání všech zúčastněných stran v rámci fóra, na kterém by se zhodnotilo provádění agendy

1.3.3. Vnější rozměr

Zpráva Světové komise o sociálním rozměru globalizace a vlastní návrhy Komise představují dobrý základ pro dosažení viditelného pokroku při posilování sociálního rozměru globalizace.

- Agenda se snaží nalézt způsoby, jak využít výměny zkušeností získaných v otázkách úzkého vztahu mezi hospodářským pokrokem a sociálním pokrokem mezi EU a jejími partnery a zároveň zohlednit dopad zahraničního obchodu na konkurenceschopnost: prvotně s kandidátskými zeměmi, sousedními zeměmi a ostatními průmyslově vyspělými zeměmi (USA, Japonsko), rozvíjejícími se ekonomikami (Čína, Brazílie, Indie, Jihoafrická republika) a rozvojovými zeměmi;
- a na druhém místě s mezinárodními organizacemi, jakými jsou např. Mezinárodní organizace práce (MOP), OECD a OSN, a s organizacemi zapojenými do řízení hospodářských záležitostí (MMF, Světová banka, WTO) za účelem většího zohlednění sociálního rozměru globalizace a sociálního pilíře udržitelného rozvoje.

Jak vyzvala Světová komise pro sociální rozměr globalizace, měla by se podpora slušné práce pro všechny stát světovým cílem na všech úrovních. Tento záměr je v souladu s Rozvojovými cíli tisíciletí, se závazky světového sociálního summitu v Kodani a s řízením hospodářských záležitostí.

Komise kromě toho zřídí meziútvárovou skupinu, která by měla podporovat zohledňování vnějšího rozměru zaměstnanosti, sociální politiky a slušné práce.

Začlenění evropského sociálního modelu do vnějšího dialogu a opatření na dvoustranné, regionální a vícestranné úrovni

Podpora slušné práce jako světový cíl na všech úrovních

2. DVĚ PRIORITNÍ OBLASTI

2.1. Cestou k plné zaměstnanosti: zajistit, aby se práce stala skutečnou možností pro všechny, zvýšit kvalitu a produktivitu práce a předvídat a řídit změny

Dosažení plné zaměstnanosti

Zdokonalený cyklus evropské strategie zaměstnanosti (ESZ) v roce 2005 v rámci přezkumu Lisabonské strategie v polovině období

ESF napomáhající rozvoji soudržnosti, zaměstnanosti a hospodářské soutěže

Předvídaní a pozitivní řízení změn: strategický přístup

Aby se dosáhlo lisabonských cílů týkajících se růstu a pracovních míst, potřebuje Evropa větší počet aktivních pracovníků, kteří by rovněž byli i produktivnější. Tím se podpoří dlouhodobý hospodářský růst, boj s nezaměstnaností a regionálními rozdíly a podnítí se sociální soudržnost. Evropa se tedy potřebuje zaměřit jak na kvantitu a kvalitu pracovních míst, tak i na produktivitu práce. Rovněž musí zvážit, jak se vypořádat s ekonomickou migrací.

Komise v rámci přezkumu Lisabonské strategie v polovině období navrhla zdokonalený cyklus, který zahrnuje nové obecné zásady a racionalizuje cykly koordinace hospodářských politik na evropské úrovni. Hlavním tématem tohoto cyklu budou čtyři priority, které v roce 2003 navrhla pracovní skupina pod vedením Wima Koka (zpráva „Práce, práce, práce“). Jejich cílem je:

- zvýšit přizpůsobivost pracovníků a podniků;
- přesvědčit větší počet lidí k tomu, aby vstoupili na trh práce a aby zde setrvali;
- více a účinněji investovat do lidského kapitálu;
- zajistit skutečné provádění reforem prostřednictvím lepšího řízení.

Za účelem zajištění lepšího řízení ESZ chce Komise v roce 2006 předložit opatření, kterým by se zvýšil zájem účastníků ESF. V letech 2006/2007 zahájí komunikační kampaň na všech úrovních zaměřenou na parlamenty a dotyčné účastníky.

Na pozadí rostoucí ekonomické integrace a zvyšující se celosvětové hospodářské soutěže musí být EU schopna předvídat, podněcovat a účinněji řídit hospodářské změny. Rychlost hospodářských změn se zvyšuje; na důležitosti nabývá restrukturalizace, přesun průmyslu do zahraničí, outsourcing a dokonce i snižování průmyslové výroby.

Zkušenosti ukazují, že aktivní přístup je nezbytný i možný. Komise proto bude rozvíjet strategii kolem čtyř témat:

- větší vzájemné působení evropských politik, jejichž cílem je podpořit restrukturalizaci a být jejím doplňkem. Komise hodlá za účelem pokračování v této cestě a vytvořit fórum na vysoké úrovni pro všechny účastníky a zúčastněné strany;

- větší zapojení sociálních partnerů, zejména prostřednictvím druhé fáze konzultací se sociálními partnery o otázce restrukturalizace a revize směrnice o evropských radách zaměstnanců (94/45/ES);
- větší součinnost politik a jejich finančních pák, zejména ESF;
- pevnější vztah mezi ESZ a rozvojem právních rámců a dohod se sociálními partnery; tím bude možné posílit přizpůsobivost pracovní síly a podpořit politiky celoživotního vzdělávání a modernizace organizace práce.

Nová dynamika pro pracovní vztahy

Rozvíjející se právní rámec

Klíčová role sociálního dialogu

Podpora sociální odpovědnosti podniků

V dynamickém hospodářství dochází k rozvoji nových forem práce, např. ekonomicky závislé práce a práce na dobu určitou.

S ohledem na hospodářskou integraci poskytne evropská úroveň ve srovnání s tím, co již bylo učiněno na národní úrovni, značnou přidanou hodnotu.

Komise proto hodlá přijmout Zelenou knihu o rozvoji pracovního práva. V této zelené knize Komise zhodnotí současné trendy nových způsobů organizace práce a roli pracovního práva při zohledňování tohoto rozvoje zajištěním bezpečnějšího prostředí podporujícího účinné změny na trhu práce. Výsledkem diskuse, kterou tento dokument vyvolá, by mohly být návrhy celé řady opatření za účelem modernizace a zjednodušení stávajících pravidel.

V roce 2005 Komise navrhne iniciativu týkající se ochrany osobních údajů pracovníků. V souvislosti se zkvalitňováním právních předpisů, které bylo nastíněno v přezkumu Lisabonské strategie v polovině období, Komise navrhne, aby byly aktualizovány směrnice 2001/23/ES (převody podniků) a 98/59/ES (hromadné propouštění) a aby byla konsolidována různá ustanovení týkající se informování pracovníků a konzultací s nimi.

Pokud jde o zdraví a bezpečnost při práci, předloží Komise novou strategii na léta 2007–2012. Bude kladen důraz na prevenci, protože díky menšímu počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání se stimuluje produktivita, potlačují náklady, posiluje kvalita práce a dochází tak ke zhodnocení evropského lidského kapitálu. Nová strategie by se měla zaměřit na nově se objevující rizika a na zajišťování minimálních úrovní ochrany v některých situacích na pracovištích a ve prospěch pracovníků, kteří nejsou odpovídajícím způsobem chráněni. Hodnocení stávajícího programu by mělo pomoci tyto nové situace definovat. Zvláštní pozornost by rovněž měla být věnována kvalitě preventivních služeb, vzdělávání v oblasti zdraví a bezpečnosti a ostatním nástrojům pro zajištění lepšího uplatňování zdravotních a bezpečnostních norem. Vzhledem k tomu, že kvalita provádění je velmi důležitá, bude se Komise nadále snažit dohlížet na transpozici a provádění právních předpisů. Pro zajištění účinného provádění je rovněž třeba, aby všichni zainteresovaní účastníci byli schopni za ně převzít odpovědnost. Klíčovou rolí při posilování možností státních správ a sociálních partnerů bude hrát ESF.

Komise bude nadále podporovat sociální partnery, aby plně přispívali k přezkumu Lisabonské strategie v polovině období, a to včetně uzavírání dohod na všech úrovních.

Komise zachová autonomii sociálních partnerů a bude pokračovat v podporování evropského sociálního dialogu napříč jednotlivými obory a odvětvími, zejména posílením jeho logistické a technické podpory a vedením konzultací na základě článku 138 Smlouvy o ES.

Komise bude nadále podporovat sociální odpovědnost podniků. Aby napomohla k zajištění účinnosti a důvěryhodnosti těchto postupů, předloží Komise ve spolupráci s členskými státy a jejich zúčastněnými stranami iniciativy, jejichž cílem bude dále podporovat rozvoj a transparentnost sociální odpovědnosti podniků.

K evropskému trhu práce

Dobrovolný evropský rámec pro nadnárodní kolektivní vyjednávání

Rok 2006 – Evropský rok mobility pracovníků

Má-li být vytvořen skutečný evropský trh práce a má-li účinně fungovat, je třeba odstranit přetrvávající jak přímé, tak nepřímé překážky a vypracovat politiky, jež vytvoří takové podmínky, které dotyčným účastníkům maximálním způsobem umožní využívat evropský prostor. Jak je uvedeno v přezkumu Lisabonské strategie v polovině období, Komise navrhne způsob odstranění překážek pracovní mobility, a to zejména překážek způsobených systémem podnikového penzijního připojištění.

V EU existuje stále velký prostor, jak usnadnit zlepšování kvality a produktivity prostřednictvím užší spolupráce mezi hospodářskými subjekty.

Poskytnutím dobrovolného rámce pro nadnárodní kolektivní vyjednávání buď na úrovni podniků, nebo na úrovni odvětví by se zajistila podpora společností a odvětví, aby se vypořádaly s souvisejícími problémy, jakými jsou např. organizace práce, zaměstnanost, pracovní podmínky, vzdělávání. Sociálním partnerům se poskytne základ pro případná jednání na nadnárodní úrovni. Vznikne nový nástroj umožňující přizpůsobit se měnícím se podmínkám a zajistit rentabilní odezvu na národní úrovni. Tento přístup je pevně zakotven v prioritě partnerství pro změnu, jejímž zastáncem je Lisabonská strategie.

Komise plánuje přijmout návrh, který by sociálním partnerům umožnil úředně stvrdit povahu a výsledky nadnárodního kolektivního vyjednávání. Existence tohoto nástroje je důležitá, ale jeho využívání bude i nadále dobrovolné a bude zcela záviset na vůli sociálních partnerů.

Volný pohyb osob je jednou ze základních svobod a je to nezbytný nástroj ekonomického přizpůsobení. Mobilitu by mohlo usnadnit posílení sítě evropských služeb zaměstnanosti. Vystávají však různé specifické otázky: přechodné období (s ohledem na pracovníky z nových členských států) a zpřísnování a zjednodušování právních předpisů týkajících se koordinace systémů sociálního zabezpečení.

Komise v roce 2005 vytvoří skupinu na vysoké úrovni, v níž budou zástupci ze všech členských států a jejímž úkolem bude zhodnotit dopad rozšíření na mobilitu a fungování přechodných období, která byla schválena pro poslední rozšíření. Výsledky by měly být uvedeny ve zprávě, kterou Komise bude připravovat pro Radu na počátku roku 2006 za

účelem poskytnutí informací o rozhodnutích, která mají být učiněna v otázce přechodných období.

Komise rovněž provede studie soustředující se na trvalé monitorování migračních pohybů po rozšíření a rovněž zohledňující budoucí rozšíření.

V modernizaci a úpravě stávajících pravidel Společenství se bude pokračovat prostřednictvím změny nařízení týkajících se koordinace systémů sociálního zabezpečení (nařízení (EHS) č. 1408/71, (ES) č. 883/2004 a (EHS) č. 574/72).

2.2. Soudržnější společnost: rovné příležitosti pro všechny

Modernizace sociální ochrany: hlavní prvek přezkumu Lisabonské strategie v polovině období

Zahájení otevřené metody koordinace (OMK) pro oblast zdraví a dlouhodobé péče

Všechny členské státy zahájily dlouhodobé reformy svých systémů sociální ochrany. OMK stanoví společné cíle, ale volbu způsobů a prostředků jejich dosažení ponechává na rozhodnutí jednotlivých členských států. ESF přispívá k provádění politik zabývajících se začleňováním v praxi.

Tuto metodu, která byla původně používána k boji proti vyloučení a chudobě (od roku 2000) a dále v případě důchodů (od roku 2002), ve velké míře ověřili různí partneři: vlády jednotlivých členských států, sociální partneři, občanská společnost, místní a regionální účastníci. Rovněž požadovali, aby se proces OMK od roku 2006 používal i v oblastech zdraví a dlouhodobé péče, které budou důležité pro strukturování reforem kolem tří společných témat, jimiž je všeobecná přístupnost, kvalita a finanční úměrnost. Kvalita provádění by se měla dále zlepšovat tak, aby byly reformy v jednotlivých členských státech účinnější. Komise navrhne, aby se způsob provádění OMK racionalizoval a zjednodušil. Tato racionalizace bude zahrnovat zavedení jediného seznamu společných cílů pro všechny tři prvky – začlenění, důchody, zdraví – včetně průřezových cílů, jakými jsou rovné příležitosti a přístup na trh práce.

Boj s chudobou a podpora sociálního začlenění

Iniciativa Společenství týkající se systémů minimálních mezd a integrace osob vyloučených z trhu práce

2010 – Evropský rok boje proti vyloučení a chudobě

Na počátku desetiletí byl počet občanů rozšířené EU, kteří byli ohroženi chudobou a přetrvávající chudobou velmi vysoký: občané ohrožení chudobou představovali 15 % a ohrožení trvalou chudobou 9 %. Nedostává-li se lidem skutečných příležitostí, nemohou se plně zapojit do společnosti. Přenos chudoby z generace na generaci kromě toho znemožňuje, aby se nejzranitelnější osoby z trvalého vyloučení vymanily. To je sociálně a ekonomicky neudržitelné a poukazuje to na to, že problémy jsou stále značné, i když byly všude zavedeny komplexní strategie a i když tyto strategie zohledňují mnoho podob chudoby.

V rámci této nové agendy zahájí Komise jednání o systémech minimálních mezd v jednotlivých členských státech, k čemuž se zavázala již v předchozí Sociální agendě.

Členské státy se za podpory OMK již pokusily své vnitrostátní systémy minimálních mezd zefektivnit. Velká část lidí se však stále ještě potýká se značnými problémy a nemají ani zaměstnání ani nemají ve svém státě zaručený minimální příjem.

Od roku 2005 Komise zahájí konzultace o důvodech nedostatečné účinnosti stávajících systémů. Tyto konzultace se zaměří na sociální partnery, kteří se na provádění opatření v otázce začlenění přes trh práce přímo podílejí, čímž by se mohla připravit půda pro konkrétní opatření zajišťující lepší příležitosti. Komise rovněž navrhne, aby byl rok 2010 vyhlášen rokem bojem proti chudobě a sociálnímu vyloučení. V daném roce by se měl zhodnotit pokrok dosažený během deseti let a přitom zviditelnit, k čemu jsou nejzranitelnější skupiny obyvatel náchylné.

Podpora rozmanitosti a nediskriminace

Strategický přístup k boji s diskriminací (2005)

2007 – Evropský rok rovných příležitostí

Nová fáze podporování rovnosti mezi muži a ženami: Evropský institut pro rovnost pohlaví

EU je hnací silou uplatňování zásady rovného zacházení. Byla rovněž průkopníkem rovnosti mezi muži a ženami a podílela se na pokroku, který byl v praxi v členských státech dosažen. Boj s diskriminací je založen na souboru práv a upřednostňuje součinnost všech evropských nástrojů.

Na základě zelené knihy z roku 2004 nesoucí název „Rovnost a nediskriminace v rozšířené Evropské unii“, k níž přišlo více než 1 500 příspěvků, Komise v roce 2005 předloží sdělení, ve kterém uvede zamýšlený politický přístup, vymezí rámec politiky pro nová opatření, včetně analýzy proveditelnosti a opodstatněnosti jakýchkoli iniciativ, které by měly doplnit stávající právní rámec EU. Komise se bude rovněž zabývat otázkou menšin, a to zejména Romů.

Komise má v plánu vyhlásit rok 2007 Evropským rokem rovných příležitostí, který zdůrazní důležitost této problematiky, zviditelní dosažené výsledky a rovněž poukáže na výhody rozmanitosti pro evropské hospodářství a společnost.

V EU mají cílené akce v oblasti rovnosti pohlaví dlouhodobou tradici. I přes dosažený pokrok přetrvávají značné problémy v takových oblastech, jakými jsou rozdíly mezi platy žen a mužů, přístupnost trhu práce pro ženy a jejich účast na tomto trhu, vzdělávání, kariéerní postup, sladění rodinného a pracovního života nebo účast na rozhodovacím procesu. Vzhledem k tomu, že se současná rámcová strategie pro období 2000–2005 blíží ke svému konci, vypracuje Komise sdělení o budoucím vývoji politik a navrhne opatření, pomocí kterého by se tyto slabiny měly odstranit. Komise rovněž předloží výroční zprávu jarní vrcholné schůzce.

V červnu 2004 Evropská rada vyzvala, aby byl zřízen Evropský institut pro rovnost pohlaví. Komise v brzké době předloží návrh v tomto smyslu. Vzniklo by tak centrum pro sběr informací a výměnu osvědčených postupů. Zřízení institutu by také pomohlo Komisi a členským státům při provádění cílů Společenství v otázce podpory rovnosti mezi muži a ženami a při zajištění začlenění těchto cílů do politik Společenství.

V oblasti rovných příležitostí zdravotně postižených osob Komise předloží novou verzi svého akčního plánu týkající se Evropského roku zdravotně postižených osob.

Sociální služby obecného zájmu

Snaha o upřesnění role a charakteristických rysů sociálních služeb obecného zájmu

Jak Komise oznámila ve své Bílé knize o službách obecného zájmu, která byla zveřejněna v roce 2004, předloží v roce 2005 sdělení, jehož cílem bude upřesnit rámec, v němž sociální služby obecného zájmu fungují a mohou být modernizovány. V rámci tohoto sdělení bude vypracován seznam politik Společenství, které s poskytováním sociálních služeb obecného zájmu souvisejí. Ve sdělení se rovněž upřesní, jak budou tyto služby organizovány a jak fungují, aby se napomohlo k jejich modernizaci a kvalitě s ohledem na různé oblasti, které pokrývají.

Pokud jde o státní podpory, přijme Komise v roce 2005 rovněž rozhodnutí na základě čl. 86 odst. 3 Smlouvy a rámec Společenství týkající se úpravy financování služeb obecného hospodářského zájmu (SOHZ). V těchto textech budou definovány podmínky, za kterých jsou podpory poskytované SOHZ slučitelné s pravidly Společenství. S ohledem na konzultace probíhající v současné době v této otázce hodlá Komise rovněž poskytnout výjimku z oznamovací povinnosti u vyrovnání za veřejné služby, jejichž výše je omezená. Zvláštní podmínky by se rovněž mohly vztahovat na nemocnice a sdružení poskytující sociální bydlení. V praxi by z tohoto rozhodnutí měla mít prospěch většina služeb představujících SOHZ.